

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/37/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715010373
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Ševčovič
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7715010373.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Ševčoviča a sudcov JUDr. Zuzany Homzovej a JUDr. Bc. Milana Husťáka, v trestnej veci obžalovaného Y. Q.Č., pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, c/, e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 11. septembra 2019, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 22.1.2019, sp. zn. 3T/106/2015 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., s použitím § 285 písm. b/ Tr. por. obžalovaného Y. Q., nar. X.XX.XXXX vo Q. A. S., trvale bytom U. A. S. XX, okr. Q. A. S., o s l o b o d z u j e spod obžaloby okresného prokurátora zo dňa 27.7.2015, sp. zn. Pv 283/2015 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, c/, e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

od 7.2.2015, kedy mu jeho manželka poškodená Mgr. D. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., ul. O. č. XXXX/X oznámila, že mieni podať návrh na rozvod a tento opustil spoločnú domácnosť až do 19.4.2015 vyhľadával jej osobnú blízkosť tým spôsobom, že ju opakovane vyhľadával a sledoval ju v mieste jej trvalého pobytu postávajúc pred bytovým domom, posielal jej proti jej vôli kvety, denne ju kontaktoval prostredníctvom množstva SMS-správ, pričom dňa 10.4.2015 v čase o 10.00 hod., po tom, čo obvinený prišiel na svojom OMV zn. Opel pred bydlisko poškodenej Mgr. D. Q. na ul. O. v P., ktorá chcela v tomto čase odísť na vopred dohodnuté stretnutie so svojim právnym zástupcom, táto z obavy o svoj život a zdravie privolala na miesto hliadku polície OO PZ Michalovce za účelom poskytnutia ochrany, kde uvedeným konaním menovaný vzbudil u poškodenej Mgr. D. Q. dôvodnú obavu o jej život a zdravie, pričom následkom konania obvineného bola nútená opustiť miesto trvalého pobytu aj s dieťaťom a zdržiavať sa na inom pre obvineného neznámom mieste a po návrate do miesta trvalého bydliska dňa 19.4.2015 v čase okolo 20.00 hod. opätovne kontaktovala políciu, nakoľko obvinený ju opätovne sledoval postavením pred miestom jej trvalého pobytu, čím poškodenú obmedzuje v obvyklom spôsobe života, nakoľko poškodená má strach o svoj život a zdravie,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal obžalovaného Y. Q. za vinného z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, c/, e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od 7.2.2015, kedy mu jeho manželka poškodená Mgr. D. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., ul. O. č. XXXX/X oznámila, že mieni podať návrh na rozvod a tento opustil spoločnú domácnosť až do 19.4.2015 vyhľadával jej osobnú blízkosť tým spôsobom, že ju opakovane vyhľadával a sledoval ju v mieste jej trvalého pobytu postávajúc pred bytovým domom, posielal jej proti jej vôli kvety, denne ju kontaktoval prostredníctvom množstva SMS-správ, pričom dňa 10.4.2015 v čase o 10.00 hod., po tom čo obvinený prišiel na svojom OMV zn. Opel pred bydlisko poškodenej Mgr. D. Q. na ul. O. v P., ktorá chcela v tomto čase odísť na vopred dohodnuté stretnutie so svojim právnym zástupcom, táto z obavy o svoj život a zdravie privolala na miesto hliadku polície OO PZ Michalovce za účelom poskytnutia ochrany, kde uvedeným konaním menovaný vzbudil u poškodenej Mgr. D. Q. dôvodnú obavu o jej život a zdravie, pričom následkom konania obvineného bola nútená opustiť miesto trvalého pobytu aj s dieťaťom a zdržiavať sa na inom pre obvineného neznámom mieste a po návrate do miesta trvalého bydliska dňa 19.4.2015 v čase okolo 20.00 hod. opätovne kontaktovala políciu, nakoľko obvinený ju opätovne sledoval postavením pred miestom jej trvalého pobytu, čím poškodenú obmedzuje v obvyklom spôsobe života, nakoľko poškodená má strach o svoj život a zdravie.

Za to okresný súd uložil obžalovanému podľa § 360a ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 56 ods. 1, 2 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 1.000 (tisíc) €.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. súd pre prípad úmyselného marenia výkonu peňažného trestu obžalovanému uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šiestich) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku, bezprostredne po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku zahlásil odvolanie obžalovaný, ktoré odôvodnil tak, že zastáva názor, že skutkové vety obžaloby nekorešponujú s dôkazmi zhromaždenými a zdokumentovanými v prípravnom konaní a vykonanými na hlavných pojednaniach. Poukázal na výpoveď poškodenej Mgr. D. Q., ktorá v priebehu dokazovania neuviedla ani jednu konkrétnu udalosť v jeho chovaní, z ktorého by u nej vyplynula obava o jej život a zdravie. Potvrdila, že ju fyzicky neatakoval, ale mal zakladať k jej osobe diskusie na sociálnych sieťach. Z výpovedi poškodenej nevyplývalo jej dlhodobé prenasledovanie a sledovanie jeho osobou ani skutky fyzického násillia, alebo vyhrážok. Ako obťažujúce pokladá poškodená jeho postávanie pred jej bytovkou, ale nevie presne povedať, kedy to bolo, či to bolo aj v noci, keďže spala. Pre odstup času nevie uviesť, koľkokrát vyhľadal jej osobnú blízkosť, kedy ju sledoval a kedy ho videla postávať pred bytovkou, nakoľko o mnohých jeho návštevách ani priamo nevedela. Na jeho chovanie nie je možné aplikovať zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu nebezpečné prenasledovanie. Kontaktovanie manželky písaním SMS správ a jeho snahu o osobné stretnutie v mesiaci marec a apríl 2015 nie je možné hodnotiť ako dlhodobé prenasledovanie poškodenej, chýba tu jednotiaci zámer tohto trestného činu ublížiť poškodenej. Svojím konaním iba prejavil snahu obnoviť manželstvo a získať základnú informáciu o synovi P.. Táto jeho snaha nemôže byť hodnotená ako dlhodobé prenasledovanie iného. Na základe vyššie uvedeného preto navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods.1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a sám rozhodol tak, že podľa § 285 písm. b) Tr. por. ho oslobodí spod obžaloby.

Obhajca obžalovaného v záverečnom návrhu na verejnom zasadnutí uviedol, že zastáva názor, že ani po doplnení dokazovania na základe zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/12/2016 z októbra 2017 a z augusta 2018 nevyplývala zmena skutkových okolností, nebola preukázaná objektívna stránka tohto žalovaného trestného činu a s poukazom i na písomné dôvody podaného odvolania navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vo veci rozhodnúť oslobodením meritórnym spôsobom.

Obžalovaný v záverečnom návrhu na verejnom zasadnutí uviedol, že sa cíti byť nevinný a žiadal, aby bol oslobodený spod obžaloby prokurátora.

Krajský prokurátor v záverečnom návrhu na verejnom zasadnutí uviedol, že rozhodnutie Okresného súdu Michalovce považuje za správne a zákonné. Podľa jeho názoru okresný súd zákonným spôsobom a v potrebnej miere zistil skutkový stav, tento skutkový stav správne vyhodnotil a aplikoval príslušnú právnu normu. Základným predpokladom vyodenia trestnej zodpovednosti je splnenie podmienky spočívajúcej v tom, že konanie v tomto prípade obsiahnuté v skutkovej vete mohlo vzbudiť dôvodnú obavu u poškodenej, resp. mohlo v podstatnej miere ju obmedzovať v obvyklom spôsobe života. Táto

podmienka je podľa jeho názoru splnená, preto navrhol, aby súd podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné.

Na základe podaného odvolania krajský súd podľa § 317 ods.1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného Y. Q. je dôvodné.

Ostatne v uvedenej trestnej veci rozhodol odvolací súd uznesením zo dňa 24.8.2018, sp. zn. 4To/53/2018, ktorým podľa § 321 ods.1 písm. b) Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu zo dňa 12.4.2018 a podľa § 322 ods.1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V dôvodoch svojho uznesenia poukázal na výpoveď poškodenej, ktorá neuviedla ani jednu konkrétnu udalosť, konkrétne správanie obžalovaného, z ktorého by u nej vyplynula obava o jej život a zdravie. Vyjadrila sa, že sa raz aj schyľovalo k útoku na jej osobu zo strany obžalovaného, ale v ďalšom konaní včas prestal. Potvrdila, že obžalovaný ju fyzicky neatakoval, ale mal zakladať k jej osobe diskusie na sociálnych sieťach. Teda z jej výpovedí nevyplývalo, aby ju dlhodobo prenasledoval a sledoval, dopúšťal sa voči nej fyzického násillia a fyzicky ju napádal, alebo sa jej nejakým spôsobom vyhrážal. Dokonca pre odstup času nevedela uviesť, koľkokrát vyhľadal jej osobnú blízkosť, kedy ju sledoval a kedy ho videla postávať pred bytovkou, nakoľko o mnohých jeho návštevách ani priamo nevedela. Teda ju obťažovali jeho návštevy v mieste trvalého bydliska a obmedzovalo ju to v obvyklom spôsobe života, aj keď o tom nevedela. Táto výpoveď poškodenej má vplyv pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k intenzite útokov zo strany obžalovaného voči poškodenej, ako aj na uložený trest.

Záverom odvolací súd dodal, že zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Tr. por.) znamená, že orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia každý dôkaz zvlášť, ale následne vždy vo vzájomných súvislostiach. S rovnakou dôslednosťou a s vlastným postojom hodnotia dôkazy svedčiace v prospech obvineného, ako aj dôkazy svedčiace v neprospech obvineného. Orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy na základe vlastného vedomia, svedomia, presvedčenia, skúseností, vzdelania. Neexistujú zákonom presne stanovené pravidlá na hodnotenie toho-ktorého dôkazu, hodnotenie sa neodvíja ani od počtu dôkazov, ani od pomeru dôkazov svedčiacich v prospech obvineného a svedčiacich v neprospech obvineného. Rozhodujúcim kritériom na hodnotenie dôkazov je vnútorné presvedčenie, ktoré sa má zakladať na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu. Hodnotenie dôkazov musí súd vykonať tak, že uváži všetky okolnosti prípadu jednotlivo i v ich súhrne, aby potom mohol dôkaz spoľahlivo zhodnotiť, musí vziať do úvahy aj ostatné dôkazy, posúdiť prípadné rozpory medzi nimi a skúmať, prečo k nim dochádza. Len tak môže získať bezpečný základ pre skutkové zistenia a pre záver o vine obvineného. Okresný súd v prípade obžalovaného Y. Q. nevyhodnotil všetky okolnosti prípadu jednotlivo, i v ich súhrne a neurobil logicky odôvodnené skutkové zistenia.

Okresný súd však po zrušení veci odvolacím súdom na hlavnom pojednávaní oboznámil podstatný obsah spisového materiálu, vyzval procesné strany na prednesenie záverečných rečí a opätovne uznal obžalovaného Y. Q. za vinného z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, c/, e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe tak, ako je to vyššie citované. V rozsudku poukázal na to, že pre naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, c/, e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa okrem iného vyžaduje dlhodobé prenasledovanie, teda, aby takéto konanie trvalo dlhší čas. Dlhodobosť ako podmienka trestnosti sa musí posudzovať vždy individuálne, a to vzhľadom na každý konkrétny prípad samostatne. Na základe ustálenej súdnej praxe je možné konštatovať, že minimálnou podmienkou, aby bol tento znak naplnený, je aspoň niekoľko útokov (minimálne tri) počas niekoľkých dní. Hoci počet týchto dní nie je upravený zákonom, má sa zato, že stačia tri dni, pretože takéto obdobie núti poškodenej, aby bol neustále v strehu s vyhlídkou, že takéto útoky môžu pokračovať. Rozmedzie medzi začiatkom prvého a koncom posledného musí byť aspoň 72 hodín.

Okresný súd mal teda zato, že vykonanými dôkazmi bolo jednoznačne preukázané, že v danom prípade zo strany obžalovaného bolo voči poškodenej vykonaných niekoľko násobne viac takýchto útokov, za ktoré je potrebné považovať aj každú zaslanú správu, či telefonát, ako aj pokusy o osobné stretnutia a sledovanie v mieste trvalého bydliska, a to aj napriek skutočnosti, že súd nemohol prihliadať na veľké množstvo SMS správ zaslaných obžalovaným poškodenej po zablokovaní jeho telefónneho čísla, hoci aj takéto správy boli poškodenu vnímané ako obťažujúce, keďže pre túto nebol obťažujúci iba obsah SMS správ, ale aj samotná skutočnosť, že SMS správou bola zo strany obžalovaného napriek svojmu

nesúhlasu opätovne kontaktovaná. Je rovnako zrejmé, že tieto útoky trvali vyše dvoch mesiacov, ako to súd konštatuje vyššie, teda oveľa dlhšie časové obdobie, ktoré je vyžadované súdnou praxou na posúdenie takéhoto konania ako páchania žalovanej trestnej činnosti.

Je rovnako zrejmé, že všetky tieto útoky vo svojom súhrne, najmä vzhľadom na ich intenzitu, boli spôsobilé u poškodenej podstatným spôsobom znížiť kvalitu jej doterajšieho obvyklého života a to tak, že táto mala reálnu obavu o svoje zdravie, keďže aj reálne došlo k jeho zhoršeniu a poškodená musela vyhľadať lekársku pomoc a pomoc psychológa. Zároveň bola kvalita života poškodenej podstatne zhoršená vyhľadávaním osobnej blízkosti a sledovaním zo strany obžalovaného, ako aj jeho neustálym kontaktovaním prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby a to proti vôli poškodenej.

V tejto súvislosti súd podotkol, že kvalita života predstavuje súhrn zvykov, aplikáciu hodnôt a voľnosť správania v súlade so všeobecnými právnymi predpismi konkrétnej osoby, a to tak v oblasti duševného prežívania života, ako i v oblasti materiálneho zabezpečenia života. Zhoršenie kvality života preto predstavuje taký posun v kvalite života, ktorý osoba subjektívne vníma ako negatívum. Zhoršenie kvality života trestným činom nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Tr. zák. spočíva najčastejšie v psychickej traume alebo aspoň v nepokoji z toho, že prenasledovanie môže pokračovať alebo sa môže vyvinúť do tvrdších atakov a pod.

Súd sa v rámci hodnotenia dôkazov zaoberal aj námietkou obžalovaného o duplicitu SMS správ, ktoré mal tento zaslať poškodenej. Je možné konštatovať, že v danej veci boli predložené dva prepisy SMS správ zo strany poškodenej a jeden zo strany obžalovaného. Súd pri hodnotení počtu SMS správ preto vychádzal z úplného zoznamu SMS správ predloženého poškodenu, na ktorom je šípkou vyznačené, či sa jedná o prichádzajúcu alebo odchádzajúcu správu, ako aj čas, dátum a telefónne číslo, odkiaľ bola prijatá, či kde bola zaslaná. Tento prepis SMS správ obžalovaný počas konania nijako nenamietal. Takto je možné zistiť presný počet odoslaných SMS správ, resp. prijatých správ poškodenu od obžalovaného. Prepis SMS správ poskytnutý obžalovaným je neúplný a pri ním predložených SMS správach sa tento zhoduje s prepisom predloženým poškodenu. Súd podotýka, že napriek vznesenej námietke obžalovaného o duplicitu SMS správ, obžalovaný na výzvu súdu nevedel súdu uviesť žiadnu konkrétnu SMS správu, ktorú súd mal zohľadniť duplicitne a to napriek tomu, že túto skutočnosť sám namietal. Súd teda aj naďalej konštatuje počet prijatých správ poškodenu od obžalovaného tak, ako je to uvedené vyššie v rámci odôvodnenia tohto rozsudku, kde v predložennom prepise SMS správ zo strany poškodenej nezistil žiadnu duplicitnú SMS správu.

Keďže obžalovaný Y. Q. neuviedol na svoju obranu žiadne ďalšie podstatné skutočnosti, súd o jeho vine nemal žiadne pochybnosti.

Odvolací súd sa však s týmto záverom okresného súdu nestotožňuje a poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania je nesporným, že to, čo sa uvádza v skutkovej vete obžaloby, sa aj stalo. Sporným zostáva právne posúdenie skutku, teda, či konanie obžalovaného je potrebné posúdiť ako spáchanie prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Odvolací súd poukazuje na výpoveď poškodenej na hlavnom pojednávaní dňa 15.12.2016 (č. I. 224), z ktorej nie je možné ustáliť dobu páchania žalovanej trestnej činnosti. Na hlavnom pojednávaní jednoznačne deklarovala, že po určitom čase zablokovala telefónne čísla obžalovaného s tým, že si ich mohla dodatočne pozrieť ako prichádzajúce správy iba vtedy, ak o to mala záujem. Súčasne uviedla, že po zablokovaní telefónneho čísla prichádzajúce správy od obžalovaného ju nevyrušovali, avšak i naďalej ju obťažovali, pretože si ich sama pozerala minimálne dvakrát denne, lebo chcela. Je potom otázkou, do miery konanie a správanie obžalovaného voči poškodenej napĺňalo skutkovú podstatu žalovaného trestného činu (prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. e/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.), keď skutková podstata uvedeného trestného činu je naplnená, keď pôjde o dlhodobé prenasledovanie iného (v prejednávanej príhode poškodenej), avšak zo strany obžalovaného sa vyžaduje taký spôsob, ktorý u poškodenej bude vzbudzovať dôvodnú obavu o život alebo zdravie prenasledovaného, resp. jemu blízkych osôb, alebo zhorší kvalitu jeho života. Tieto znaky musia byť splnené kumulatívne. Teda o trestný čin nebezpečného prenasledovania ide vtedy, keď sa jedná o prenasledovanie dlhodobé a zároveň toto zhoršuje kvalitu života v podstatnej miere toho, kto je prenasledovaný. Zhoršenie kvality života predstavuje taký posun v kvalite života, ktorý osoba subjektívne vníma ako negatívum, pričom toto najčastejšie spočíva v psychickej traume, alebo aspoň v nepoko-

ji z toho, že prenasledovanie môže pokračovať, alebo sa môže vyvinúť do tvrdších atakov. Zároveň ustanovenie § 360a Tr. zák. vyžaduje, aby sa prenasledovanie jednoznačne uskutočňovalo proti vôli prenasledovaného. Odvolací súd dáva do pozornosti, že pre kvalifikované konanie obžalovaného nesvedčí ani závažnosť jej konania, ako to má na mysli ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák., berúc do úvahy okolností prípadu, za ktorých došlo k prenasledovaniu poškodenej.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, týkajúce sa spôsobu vykonania činu a jeho následku, okolností, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a pohnútky obžalovaného, nie je podľa konajúceho súdu závažnosť posudzovaného činu väčšia ako nepatrná.

V tejto súvislosti treba poukázať na zásadu chápania trestnej represie ako „ultima ratio“ orgánmi aplikácie práva, t.j. orgány činné v trestnom konaní a súdy by mali dať prednosť uplatňovaniu mimotrestnej zodpovednosti pred postihom podľa predpisov trestného práva. Princíp ultima ratio má funkciu subsidiárnu, ktorá spočíva v tom, že právne predpisy z oblasti trestného práva majú byť používané len vtedy, pokiaľ použitie iných prostriedkov právneho poriadku neprichádza do úvahy alebo ich použitie je zjavne neúčelné.

Ustanovenie § 285 písm. b/ Tr. por. predpokladá, že z dokazovania vykonaného orgánmi činnými v trestnom konaní i súdu možno spoľahlivo (bez rozumných a dôvodných pochybností) uzavrieť, že skutkový dej, ktorý tvorí základ obžaloby, síce skutočne alebo aspoň sčasti sa stal, ale preukázaný skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, nenapĺňa všetky objektívne a subjektívne znaky žiadnej skutkovej podstaty trestného činu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a obžalovaného podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný

prostriedok nie je prípustný.